



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

9 vtrum pueri possint voto obligari ad religionis ingressum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

Ad tertiu demu dubium de, q uota de his que necessaria sunt ad salutem, a quocunq fiant, uera uota sunt & firma: quonia in his nullus prelatu subest. Nec oportuit hac excipi, quia, ut dictu est, non habent propriam uoti materiam, ratione cuius subditi no possunt uocare sine uoluntate superioris.

ARTICVLVS IX.

Utrum pueri possunt uoto se obligare ad religionis ingressum.

AD NONVM sic proceditur. Videtur, quod pueri non possint uoto se obligare ad religionis ingressum. Cum n. ad uotum requiratur animi deliberatio, non competit uocare nisi illis, qui habent usu ronis: sed hoc deficit in pueris, sicut & in amebus, uel furiosis. Sicut ergo amebes & furiosi no possunt se ad aliqd uoto astringere: ita nec pueri, ut us, possunt se uoto obligare religioni.

¶ 2. Præ illud qd rite præ ab aliquo fieri, no pot ab aliquo irritari: sed uoti religionis a puero, uel puella factum an annos pubertatis, pot a parentibus reuocari, uel a tutore, ut habetur 20. q. 2. c. Puella. ergo uideatur qd puer, uel puella añ 14. annos non possint rite uocare.

supra uotum solenne, quam supra simplex, quoniam statuta Ecclesie sunt in eius potestate. Singulorum autem animi interiores motus, in quibus perficitur uotum simplex, non ita subsumt Ecclesie, ut patet. Et ex hac differentia sequitur secundo notandum, quod scilicet Ecclesia potest ante factum, uotum solenne irritum facere si fiat, ut patet ex litera dicente, quod quantumcumque aliquis sit doli capax, non potest obligari uoto solenni religionis propter Ecclesie statutum. Ex hoc ergo quod Ecclesia sic statuit, inhabiles sunt impuberes ad uotum solenne religionis. Et quia plus est inhabilitate omnes huiusmodi impuberes, quam habitare aliquem unum puberem: ideo sicut potest prohibere omnes impuberes doli capaces, qui secundum naturam sunt potest solenniter profiteri: ita potest prohibere ne aliquis, puta, Petrus, profiteatur, irritum & inane decernendo si fecus factum fuerit. & ratio iam dicta est superius. Et bene aduertit, quod non loquimur de quocumque uoto solenni, sed religionis tantum: nam fecus est de uoto solenni continentie. Tale namque uotum, si impubes est doli capax, suscipiendo sacrum ordinem emittit.

¶ Tertio, notandum est, quod auctor est male intellectus in illis uerbis. Si uero ante pubertatis annos attingit usum rationis, potest, quantum in ipso est, se obligare. Interpretati namque sunt, quod de omni uoto, etiam religionis loquatur, & impugnarunt: cum tamen clare constat, quod loquitur de uoto distincto contra uotum religionis, ut patet per sequentia, scilicet, Quantumcumque autem sit doli capax, ante annos pubertatis non potest se obligare uoto solenni religionis. Et scito quod uotum solenne religionis, quod non ualeat pro solenni, propter defectum ætatis, non remanet, habens uim uoti simplicis, declarante, seu statuente hoc Ecclesia, extra, de regul. capit. 15. qui, in sexto, ubi dicitur quod professus ante completum annum decimum quartu potest libere redire ad seculum. Quod non diceret Ecclesia, si talis, quantum in ipso est, teneretur ad religionem, aut continentiam.

¶ Occurrit autem primo dubium circa illud, Nec tamen propter hoc, scilicet quod impuberes sunt doli capaces, in aliquo eximuntur a cura parentum. Videtur namque quod hoc sit falsum, quoniam impubes si malitia supplet ætatem, potest contrahere uerum matrimonium, ut patet extra de desponsatione impuberum. Et si potest contrahere, ac per hoc dare potestatem sui corporis alteri homini inuitis parentibus: ergo ante annos pubertatis eximitur a potestate parentum, cuius oppositum dicitur in litera. Et rursum, si potest corpus suum dare inuitis parentibus homini, ergo Deo: cum non debeat esse magis liber ad dandum alteri homini, si iusta est ecclesiastica lex, quam Deo. Et confirmatur, quia Ecclesia uidetur hoc approbare ut patet uigesima Secunda Secunda de S. Thomæ. EE que-

Super quæst. obuige gesimas. articulum nonum.

In art. 9. eiusdem 88. q. notata sunt prima tria, deinde dubia sunt mouenda. Nota ergo primo differentiam originis respectu efficacite in uoto simplici uel solenni. Nam uoti simplicis efficacite ex deliberatione animi est, qua quis intendit se obligare, quod promittendo Deo fit, ut dictum est. Uoti autem solenni efficacite oritur ex statuto Ecclesie siue hoc fiat media consecratione, aut benedictione, ut de facto fieri auctor interpretatur, siue fiat benedictio, & consecratione, ut prædeclaratum est. Et hoc sequitur, quod ante factum Ecclesia habet maiorem potestatem

Infr. q. 189. ar. 1. cor. Et 4. dist. 27. q. 2. art. 1. cor. Et dist. 38. q. 1. art. 1. q. 2. Et op. 17. ca. 15. & c. 13. ad 10.

AD TERTIUM dicendum, quod religiosus subditus est prelatu quantum ad suas operationes secundum professionem regulæ. Et ideo etiam si aliquis ad horam aliquid facere possit, quando ad alia non occupatur a prelatu, quia tamen nullum tempus est exceptum, in quo prelatu non possit etiam circa aliud occupare, nullum uotum a religiosu est firmum, nisi sit de consensu prelati: sicut nec uotum puellæ existit in domo, nisi sit de consensu patris: nec uxoris, nisi sit de consensu uiri.

AD QUARTUM dicendum, quod licet uotum eorum qui sunt alterius potestati subditi, non sit firmum sine consensu eorum quibus subiciuntur, non tamen peccant uouendo, quia in eorum uoto intelligitur debita conditio, si suis superioribus placuerit, uel non renitentur.

AD QUINTUM dicendum, quod licet uotum eorum qui sunt alterius potestati subditi, non sit firmum sine consensu eorum quibus subiciuntur, non tamen peccant uouendo, quia in eorum uoto intelligitur debita conditio, si suis superioribus placuerit, uel non renitentur.

¶ Vnde ad primum dubium de uoto eorum, que sunt statuta in regula dicitur, quod tale uotum est uotum supererogationis, quod fit de his, que sunt dispensabilia a prelatu: quia est de his que sunt religio ex dispensatione licita, & ad quorum opposita potest cogi a prelatu dispensante cum eo: quonia, ut dictu est, horu opposita sunt quandoque opportuna ad ea, que religionis sunt, propter quod prelatu commissa est auctoritas dispensandi. Nec hoc est præcipere contra, aut præter regulam, sed secundum regulam, quod potestatem dispensatiua: & conlat qd dispensatione facta, regula non obligat. Vnde nihil contra, aut præter ea agitur, sed secundum ea præcipit acti opportuni ad ea que regulæ sunt. Quo fit ut huiusmodi uota dupliciter derogent potestati prelati. Primo quod ad qualitatem actus, quia prelatu potest facere dispensando de actu illicito licitum huic suo subdito. Et si uotum subditi esset ualidum, quantumcumque prelatu faceret licitum, esset illicitum huic qui uouit. Secundo, quod ad executionem, seu omissionem, quia prelatu potest dispensando præcipere subdito suo oppositum illius inhiberi, seu mandari: & si uotum esset ualidum, non posset hoc præcipere. Et si bene prospexeris, horum inconuenientium causa, est usurpatio domini suarum operationum. Nam firmitas talium uotorum ex sola uoluntate subditi diminui presuppouit in subdito, ut possit super tales operationes, & quod ad qualitatem reddendo sibi esse illicitas lege proprii uoti, & quod ad executionem nem obligando se ad illa omittenda, aut exequenda, & dicit prelatu quicquid uult. Non sunt ergo firma talia uota sine consensu prelati. Nec obstat quod prelatu non possit hoc facere licita, aut præcipere, nisi dispensando: quoniam potestatem dispensatiua, & factiua de illicito licitum, & præceptiua omnium reductiua opportunorum ad ea que sunt regulæ, est potestas prelati ordinaria, contra quam constat omne uotum subditi esse infirmum.

¶ Ad secundum uero dubium de uoto uitandi ea que sunt peccata uenialia, ut non dicere uerbum otiosum & huiusmodi, dicitur, quod huiusmodi uota religiosorum sunt firma non minus quam a secularibus heretice quia non sunt de his que subsumt potestati prelati, ut patet. Vnde huiusmodi uota no potest prelatu irritare, sed potest ea commutare in persona Dei. Et quandoque sunt adeo indifferente, ut mereantur puniri uotus pro eo, qd tato le exponit periculo peccati mortalis. Nec auctor, nec iura de hmoi uotis loquunt, cum de uotis religiosorum loquunt, qd no snt de bono supererogationis.

quæst. i. capitulo. Fir-
ma ubi professio uir-
ginitatis, & nuptiæ
æquiparantur quod
ad tempus.

17. q. 2. c. 66.
saldus ex
Alexandro.

¶ Ad hoc dicitur pri-
mo, quod aliud est im-
puberem esse doli ca-
pacem, & aliud eum
esse talem, ut malitia
in eo suppleat ætatē
respectu matrimo-
nii, quoniam primū
importat solius ani-
mæ dispositionem,
quod scilicet habeat
ulium rationis liberū:
secundum autem im-
portat animæ & cor-
poris simul disposi-
tionem, quoniam tūc
malitia dicitur in pro-
posito supplere æta-
tem, quod & ulum ra-
tionis habet, & cor-
pus potens ad gene-
randum: alioquin
malitia non supple-
ret ætatem facientem
corpus potens ad ge-
nerandum: nec posset
corpus suum facere
alterius de presenti
ad generationis actū,
quod facit contrahēs
matrimonium de præ-
senti, propter quod
dicitur de presenti,
aliter esset promissio
corporis potius,
quàm donatio. Au-
thor autem non lo-
quitur hic in casu,
quo a iure dicitur, qd
malitia supplet æta-
tem ante annos com-
munis pubertatis,
sed in casu quo est do-
li capax, & malitia
supplere diceretur
ætatem quod ad actū
interiorem uoti: &
ideo obiectio non est
contra authorem. Sed
quid dicendum est ad
obiectionem subiun-
ctam, scilicet quod an-
te annos pubertatis,
si malitia supplet æta-
tem, potest quis cor-
pus suum inuitis pa-
rentibus dare homi-
ni, ergo Deo? Dicen-
dum est, quod cum
ista expositio iure
pendeant, oportet ue-
ram doctrinam iuri
conformari, & dice-
re, quod utique ue-
rum est, quod quādo
malitia supplet æta-
tem, immo etiam an-
te, si sit doli capax,
potest puer dare cor-
pus tam Deo, quàm
homini: sed non po-
test dare tali modo,
scilicet per solemnē
uotum religionis, Ec-
clesia sic statuente.
Cum quo stat, quod
possit illud dare, quia
potest alio modo il-
lud dare Deo, scilicet

Ar. 3. huius
quæst.

Art. 7. huius
quæst.

Ar. preced.

¶ Præter Religionem in trāntibus
annus probationis conceditur se-
cundum regulam B. Benedicti, &
secundum statutum Innocentii
4. ad hoc, quod probatio obliga-
tionem uoti præcedat, ergo illicitum
uidetur esse, quod pueri uoto
obligentur ad religionem ante
probationis annum.

SED CONTRA. Id quod non est
rite factum, non est ualidū, & si a
nullo reuocetur: sed uotū puellæ
ante annos pubertatis emissū, ualidū
est, si infra annū a parentibus
non reuocetur, ut habetur 20.
quæstione 2. capi. Puella, ergo licite,
& rite possunt pueri obligari
ad religionem, etiam ante annos
pubertatis.

RESPON. Dicendum, qd sicut
ex supra* dictis patet, duplex est
uotum, scilicet simplex, & solemnne. Et
quia solemnitas uoti in quadam
spirituali benedictione, & conse-
cratione consistit, ut dictum est,
quæ sit per ministerium Ecclesiæ:
ideo solemnizatio uoti sub dispen-
satione Ecclesiæ cadit. Uotum autē
simplex efficaciam hēt ex delibera-
tione animi, qua quis se obligare
intendit. Quod autem talis obli-
gatio robur non habeat, dupliciter
pōt contingere. Vno quidem
modo propter defectum rōnis, si
cut patet in furiosis, & in amenti-
bus, qui se uoto nō possunt obli-
gare ad aliquid, dum sunt in fu-
ria, uel in amentia. Alio modo, quia
ille qui uouet, est alterius potesta-
ti subiectus, ut supra* dictum est.
Et ista duo concurrunt in pueris
ante annos pubertatis, quia & pa-
tiantur rōnis defectū ut in pluri-
bus, & sunt naturaliter sub cura
parentum, uel tutorum, qui sunt
eis loco parentum: & ideo eorum
uota ex duplici cā robur non ha-
bent. Contingit tñ propter natu-
ræ dispositionem, quæ legibus hu-
manis non subditur, in aliquibus,
licet paucis, accelerari rōnis usū,
qui ob hoc dicitur doli capaces.
Nec tñ propter hoc in aliquo exi-
muntur a cura parētū, quæ subiacet
legi humanæ respicienti ad id,
quod frequentius accidit. Est ergo
dicendū, qd si puer, uel puella an-
te annos pubertatis non habent
ulium rōnis, nullo mō pōt ad ali-
quid se uoto obligare. Si uerō an-
te annos pubertatis annos attingit
ulium rōnis, pōt quidē, quantū in ipso
est, se obligare, sed uotū eius pōt
irritari per parentes, quorum cura
remanet adhuc subiecta. Quā-
tumcunque tamen sit doli capax,
ante annos pubertatis non potest
obligari uoto solemnne religionis
propter Ecclesiæ statutum, quod

respicit id, qd in pluribus accidit.
Post annos autem pubertatis pos-
sunt iam se uoto religionis obliga-
re uel simplici, uel solemnne, absque
uoluntate parentum.

AD PRIMUM ergo dicitur,
qd ratio illa procedit de pueris,
qui nondum attingerunt ulium ra-
tionis, quorum uota sunt inuali-
da, ut dictum est.

AD SECUNDUM Dicendū, qd
uota eorum, qui sunt in potestate
aliorum, habent conditionem im-
plicitam, scilicet non reuocentur a su-
periori, ex qualitate redduntur &
ualida, si conditio extat, ut dictum
est.

AD TERTIUM Dicendū, qd
rō illa procedit de uoto solemnne,
quod fit per professionem.

ARTICVLVS X.

Vtrum possit in uoto dispensari.

AD DECIMUM sic proceditur.
Videtur, qd in uoto dispen-
sari nō possit. Minus n. ē cōmutari
uotū, qm in eo dispēsarī: sed uotū
nō pōt cōmutari. d. n. Leuit. 22.
Animal, qd immolari pōt Deo,
si quis uouerit, sanctū erit, & mu-
tari nō poterit, nec melius malo,
nec peius bono. ergo multo mi-
nus potest dispensari in uoto.

¶ Præter. In his quæ sūt de lege
nature, & in preceptis diuinis, non
pōt p hominē dispēsarī, & præ-
pue in pceptis prima tabule, quæ
ordinantur directe ad dilectionē
Dei, qd ē ultimus pceptorū finis:
sed implere uotū est de lege nature,
& ē pceptū legis diuinæ, ut
supra* dictis patet, & pnter ad p-
pta prima tabule, cū sit actus
triæ, ergo i uoto dispensari nō pōt.
¶ Præter. Obligatio uoti fundatur
super fidelitatem, quæ homo debet
Deo, ut* dicitur est: sed in hac
obligatione nō potest dispensari, ergo nec
i uoto.

SED CONTRA. Maioris firmi-
tatis esse uidetur quod procedit
ex cōi uoluntate, qd qd procedit
ex singulari uolūtate alicuius per-
sonæ: sed in lege, quæ hēt robur
ex communi uoluntate, pōt per
hominem dispensari, ergo magis
pōt etiam in uoto per hominē
dispensari possit.

RESPON. Dicendum, quod
dispensatio uoti intelligenda est
ad modum dispensationis, quæ
fit in obseruantia alicuius legis,
ut supra* dictum est, lex potest
respicendo ad id, quod est ut
pluribus bonum. Sed quia con-
tingit huiusmodi in aliquo casu
non esse bonum, oportet per
aliquem determinari in illo par-
ticulari casu legem non esse